

Kuntalaisaloite - Heinäveden luontaisten korkeuserojen hyödyntäminen – ”Ylämäkihaaste”-reitistön kehittäminen

Kunnanhallitus 24.08.2026 § 149

Valmistelija

Vapaa-aikaohjaaja Markus Lindroos, Kenttätie 1, 79700 Heinävesi, gsm 040 8367035, email: markus.lindroos@heinavesi.fi;
Kehittämisasiantuntija Virpi Pakarinen, Kermanrannantie 7, 79700 Heinävesi, gsm 050 4737 310, email: virpi.pakarinen@heinavesi.fi

Kuntalaisaloite.fi-palvelussa on 19.3.2026 julkaistu aloite Heinäveden luontaisten korkeuserojen hyödyntämisestä liikunnan, hyvinvoinnin ja matkailun edistämiseksi. Aloitteessa esitetään ylämäkipainotteisten kävely- ja kuntoilureittien kartoittamista ja merkitsemistä kirkonkylän sekä muiden taajamien läheisyyteen. Reiteistä muodostettaisiin vaikeustasoiltaan vaihteleva ”Heinäveden Nousut” tai ”Ylämäkihaaste” -kokonaisuus. Reitit pyrittäisiin sijoittamaan siten, että ne liittyvät näköalapaikkoihin ja paikallisiin palveluihin. Aloitteen tavoitteena on hyödyntää Heinävedelle ominaisia pinnanmuotoja kunnan erottautumistekijänä sekä lisätä kuntalaisten liikuntamahdollisuuksia, matkailullista vetovoimaa ja paikallisten palveluiden käyttöä.

Aloitteessa esitetty kokonaisuus tukee Heinäveden kuntastrategian tavoitteita, joissa korostuvat kunnan elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittäminen sekä luonnon, matkailun ja paikallisen toimintaympäristön hyödyntäminen. Ylämäkihaaste-reitistö voisi palvella samanaikaisesti: kuntalaisten omaehtoista liikuntaa ja hyvinvointia, matkailijoiden päiväretkeilyä, urheiluseurojen ja liikuntaryhmien harjoittelua, tapahtumien järjestämistä, paikallisten yritysten palveluiden ja tuotteiden kehittämistä ja Heinäveden matkailullista profiloitumista.

Reitistö kannattaa toteuttaa vaiheittain. Ennen pysyviä rakenteita tulee selvittää mahdolliset reittivaihtoehdot, maanomistus, käyttöoikeudet, luontoarvot, turvallisuus, saavutettavuus, pysäköinti, kunnossapito sekä investointi- ja ylläpitokustannukset.

Ensimmäisessä vaiheessa tarkoituksenmukaista olisi kartoittaa 5–8 mahdollista nousua ja valita niistä 2–3 eritasoista pilottireittiä. Reitit voisivat muodostua esimerkiksi helposta, haastavasta ja vaativasta. Pilotissa voidaan hyödyntää ensisijaisesti olemassa olevia teitä, polkuja ja kunnan hallinnassa olevia maa-alueita.

Asian jatkovalmistelua varten esitetään toimijaryhmän perustamista. Toimijaryhmään voitaisiin kutsua edustajat ainakin seuraavista tahoista: kunnan matkailu, tekniset palvelut sekä liikunta- ja vapaa-aikapalvelut, paikalliset liikunta-, urheilu- ja kyläyhdistykset sekä matkailu-, majoitus-, ravintola- ja muut palveluyritykset

Heinävesi kuuluu Joensuun seudun Leaderin toiminta-alueeseen. Leader-rahoitusta voidaan hakea paikallisia palveluita, hyvinvointia ja toimintaympäristöä kehittäviin yleishyödyllisiin hankkeisiin. Alle 8 000 euron pienhanke voisi soveltua reittikartoitukseen, käyttäjätestaukseen, väliaikaisiin opasteisiin, kartta- ja verkkosisältöihin sekä ensimmäisen Ylämäkihaaste-tapahtuman järjestämiseen. Joensuun seudun Leaderin ilmoittama tukitaso on pienissä kehittämishankkeissa 90 prosenttia ja pienissä investointihankkeissa 75 prosenttia hyväksyttävistä

kustannuksista. Omarahoitusosuutta voidaan mahdollisuuksien mukaan kattaa rahalla ja talkootyöllä.

Jos pilotti osoittaa reitistön toimivaksi ja sille löytyy pysyvä ylläpitäjä, voidaan seuraavassa vaiheessa valmistella yleishyödyllinen investointihanke. Rahoitusta voitaisiin hakea esimerkiksi pysyviin opasteisiin, reittipohjan parantamiseen, turvallisuusrakenteisiin, levähdyspaikkoihin ja kävijälaskureihin. Kunnan osallistuminen voisi muodostua henkilöstön työpanoksesta, kartta- ja paikkatietotyöstä, kunnan maa-alueiden hyödyntämisestä, teknisen toimen työstä, omarahoitusosuudesta sekä mahdollisesta hankkeen väliaikaisrahoituksesta. Rahoitushakemus ja reittien toteuttamiseen liittyvät hankinnat edellyttävät erillistä päätöstä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi

- 1) vastauksen Heinäveden luontaisten korkeuserojen hyödyntäminen – ”Ylämäkihaaste”-reitistön kehittäminen,
- 2) antaa yllä olevan vastauksen kunnanvaltuustolle tiedoksi,
- 3) esittää valtuustolle, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Valtuusto 14.09.2026
59/10.03.01.02.00/2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi

- 1) vastauksen Heinäveden luontaisten korkeuserojen hyödyntäminen – ”Ylämäkihaaste”-reitistön kehittäminen,
- 2) antaa yllä olevan vastauksen kunnanvaltuustolle tiedoksi,
- 3) esittää valtuustolle, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös